

DIARI CATALA
Avisos, Noticias y Anuncios
PREUS DE SUBSCRIPCIO

La Veu de Catalunya

5cent

Redacció i Administració:
Carrer d'Escudellers, 10-bis, entressot
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184
Anuncis, escoles, comunicació i re-
clams a preus convencionals. Per a
edició del vespre s'admeten anuncis
molt breus fins a les 12 de la tarda.
Per a l'edició del matí fins a les 12 de
la matí.

Any XXII núm. 4,892

Barcelona: Dissapte 21 de desembre de 1912

Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sant Tomàs, apòstol.

Sant de casa: St. Quirre, b. y m. — Quaranta Hores: A la Iglesia de Religiosos Salesos. — Hores d'exposició: De 9 a 10 del matí i de 4 a 5 de la tarda. — Demà: A la mateixa Iglesia. — Cost de l'entrada: 50 ptes. — Demà: A la mateixa Iglesia. — Cost de l'entrada: 50 ptes. — Demà: A la mateixa Iglesia. — Cost de l'entrada: 50 ptes.

Observatori Meteorològic de la Universitat. — Director: E. Alcobé. — 20 de desembre
HORES D'OBSERVACIO: 9 del matí i 3 de la tarda. — Baròmetre a nivell del mar: 767.2. — Temperatura: Màxima: 17.7. — Mínima: 10.1. — Humiditat: 75. — Direcció del vent: N.E. — Velocitat del vent: 15 km. — Direcció del vent: N.E. — Velocitat del vent: 15 km. — Direcció del vent: N.E. — Velocitat del vent: 15 km.

DON RAFAEL RABELL Y PATROT

viudo de donya Maria Cibilis y Ruffi
morí'l dia 12 del corrent
havent rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Els seus afegits fills donya Concepció y donya Lluïsa, gones don
Edward Romaguera de Alisal y don Rafael Patrot y Jubert, netes, cosins y
demés parents, al recordar als seus amichs y coneguts tan sensibla pèrdua,
els preguen el tinguin present en les lurs oracions, y se servixin assistir
a alguna de les misses que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran
avuy, dia 21, durant tot el matí, a l'Església de Nostra Senyora de Pompe-
ya (Caputxins), Diagonal, núm. 460, seguint les d'ofertori, de deu a dotze.

Totes les misses que se celebraran en dit dia a la parroquia de Sant Vicenç de Sarrià, Royal Mo-
nasteri de Pedralbes, PP. Caputxins de Sarrià y a la parroquia de Sant Felip de Guisot (pro-
vinça de Girona), serán en sufragi de la seva ànima.

El dol se dona per despedit.

D. Francesca Fragnals y Massana

de Arenas
ha passat a millor vida a la ciutat de Mataró
a dos quarts de sis de la tarda d'ahir
confortada ab els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Els seus condolits espòs don Jaume Arenas y Cabot, fills Joaquim, Jo-
seph y Maria de l'Assumpció, pare don Joaquim Fragnals y Estrada, ger-
ma doctor don Cristòfol Fragnals, cunyats y cunyades, ties, nebots y ne-
bodes, cosins y demés parents, al innovar als amichs y coneguts tan do-
lorosa pèrdua, els preguen encomanin a Deu l'ànima de la difunta, y as-
sisteixin a la casa mortuoria, carrer de la Riara, 54 bis, avuy, dissapte, a
les tres de la tarda, pera acompanyar el cadavre a l'Església parroquial de
Santa Maria, y d'allí al Cementiri, per tot lo qual els hi quedaran verament
reconeguts.

No's convida particularment.

Mataró, 21 de desembre 1912.

CASA FERRER Y PATAU

PLAÇA REVAL, 3 - Telèfon 592

Assortiment d'articles per a **Taula y Cuina**

BONA CALITAT Y BON PREU

Objectes artístichs d'utilitat propis per a regal

PELLETERIA LA SIBERIA

Rambla Catalunya, 15, y Cortis, 624. - Telèf. 1571

DIA 21

Inauguració del Gran Pessebre

Preciosa colecció en models de gran fantasia, propis per a regals.
Preus reduïts. - Garantia en el gènere
PREU FIXE - VENDES AL COMPTAT - On parlo francès

Joaquim Lloveras y C., S. en C.

FABRICANTS DE DOLÇOS. — DESPATX: PRINCESA, 15. — TELÈFON 2.401.

GRAN PRIX, PARIS, 1912, obtingut era en la Ex-
posició de productes alimentaris ab els TURRONS
DE XIXONA, elaboració especial de la casa.

noues, massapans de Toledo y demés articles propis
per a aquestes festes. Envies postal per Espanya y
extranger. Vendes a l'engros y a la menuda.

Publicacions editades per la Companyia d'Orleans
les que's venen en ses principals estacions y despatxos sucursals

La Guia Ilustrada

(Notes, tarifes, horaris, etc.) A 0'30 Ptes. (ab franquig 0'50)

Albums de Fotografies

Recort de mon viatge per Turquia. A 1'00 Ptes. (ab franquig 1'10)
Turquia, Bretanya, Auvèrnia. A 0'20 Ptes. (ab franquig 0'25)
Targues postals il·lustrades: «La Turquia y sos
castells». Dues series de 6 targetes cada una.
A 0'30 Ptes. (ab franquig 0'15)

Fascicles il·lustrats

A 0'10 Ptes. (ab franquig 0'15)

Itineraris geogràfics

A 0'10 Ptes. (ab franquig 0'15)

ESTALVI DE SALUT

RONYONS — PETGE — ESTOMAC — MBLSA

AIGUA DE VILAJUIGA

LA MÉS RICA EN LITINA

Única insubstituïble per a prevenir i curar
l'ARTRITISME i el MAL DE PEDRA

Recomanda pels seus metges, és la de major venda i la MÉS ECONOMICA EN SA CLASSE

DEMANI'S PER TOT ARREU

Agent depenent: JOSEP ESCOBÉ • Ballell, 99 i 97 - Telèfon 3847
Depenent Central: Rambla de les Flors, 17 - Telèfon 2471

ANONIMA CLAUDIO DURAN

Construccions MONIER

Ronda Sant Pere, 44, baixos

Sosires de **CIMENT ARMAT** ab revoltons de guix

Patent núm. 51.570. — Economia, resistència, depressió en construir Dipòsit.
Canonades Ponts, Edificis industrials y tota mena de construccions ab ciment armat

Fábrica de Turrons

de J. Ferrer y Gili

Carrer de St. Pau, 13 - Telèfon 1.500 - Casa fundada en 1797

VENDES AL ENGRÓS Y A LA MENUDA
S'ENVIEN PAQUETS POSTALS A TOT ARREU

REGALS

NADAL Y ANY NOU

Preus els més econòmics
Classes les millors

324 Conceli de Cent 324
LA CASA BLANCA

Liquidem llanes novetat per a senyora y senyor

Pelleteria Francesca

Portal del Angel, 5, entl.

Extens assortit en tota classe de
pells. — Preus de fàbrica.

Al Dia

El tractat ab França

No es cap d'avuy, és de sempre que jo
he defensat una política internacional
oposada a la que segueix Espanya. Per
mi, l'esfera de nostra acció, no havia de
esser la de les centenes, sinó la de la
terceria; així hauríem oposat a la po-
lítica francesa en el Mediterrani, que
a la llarga ha d'esser contra nosaltres,
una força que l'hauria equilibrada, as-
segurant més la pau europea y deter-
minant, potser, ab la intel·ligència entre
França y Alemanya, una futura concen-
tració de la raça llatina. Però això ha-
via de ferse abans; ara, és impossible.
Deixarem passar Eshodra, deixarem pas-
sar la visita del Kaiser a Tànger, de-
ixarem passar Agadir, sense veure que
França, que no ha sapigut treure partit
de la Suda-Xina, ni de Madagascar, ni
de cap colònia llunyana, havia fatalment
de cercar expansió a l'Àfrica, y ara no
s'hi es a temps. Ara estem ligats a
França y a Anglaterra, pel tractat que
s'acaba d'aprovar; demà lo estarem per-
ser per un tractat ofensiu y defensiu.
Llençem an aquesta corrent, no hi ha
atutador; les oposicions que's han portat
al tractat actual, ens portaran als
altres; fins y tot, potser, a un tractat
comercial del que no sent cap neces-
sitat la nostra producció.

Però ja es un fet el tractat, en el
qual el senyor García Priet ha tret més
de lo que era d'esperar, obrint mirades.
Ara es hora de prepararnos per a apro-
fitar tot lo que's pugui per la pro-
ducció y el comerç d'Espanya, cercant-
hi ganancies que compensin les despes-
es que's costarà la colonització del Ma-
rocc y la preparació de futurs acon-
teiximents que podrien desenvolupar-se
en el Mediterrani.

Ara no hi ha més remey que femos
forts en la producció, que femos forts
per a la defensa; tant valdrem com tant
serem.

La nostra situació ens obliga a fer-
nos dintre dels nostres medis — una potencia
força, marítimament; sense una força
que garanteixi la marxa de la nostra pro-
ducció, aquesta no tindrà efectivitat. Per
la nostra posició geogràfica, cada ac-
tuació espanyola té la força de tres d'al-
tres països. Però per a fer aconçats, per a
organisar exèrcits, per a prepararnos per a
el perverir, es precis un cambi complet
en la política y en l'administració es-
panyoles. Si no's fa aquest cambi, el
tractat ab França fóra la ruina definitiva
d'Espanya.

No s'ha de pensar més en la crítica
de lo passat, portant desconfianças y
pessimismes a l'opinió. Lo fet es fet
y no pot desferse; un cambi de regimne
que hi hagués hauria de respectar-ho,
ho respectem. Els republicans no s'han
atreït a dir-ho en públic, però ho diuen
en privat. Y no pot ser d'altra mane-
ra: els republicans, més que ningú, es-
tan lligats ab França y necessitaríen, cas
de triomfar, la neutralitat d'Angla-
terra, que si no ha fet res encara per a
la dinastia de Portugal, farà, probable-
ment, per la borbònica, sobre tot si la
seva caiguda li destruïra's seus plans in-
ternacionals que tenen per base domini
del Canal de Suez y de l'Estret de
Gibraltar.

Però sense una força reconstituïda
interior, no pot Espanya assolir l'ideal que
avuy se l'imposa. Es precis, primer, que
l'opinió convenci de que la política ne-
gativa de les oposicions extremes, treu
al país una força considerable; que les
polítichs rectifiquin la seva acció parali-
tadora, entenent que pot actuar a la va-
gada en prò de les idees, oposant-se a les
contraries y a favor del país, colabo-
rant a tota obra de reconstitució y re-
novejament. Es precis que l'administra-
ció espanyola's consideri, no servidora
d'una organització burocràtica, sinó de

GLOSARI

«LES ASPIRACIONS
AUTONOMISTES A EUROPA»
VIII
CONCLUSIO

A través d'aquestes set gloses, per
altres ha passat la referència suscita-
da de tant anhels distints, havent vist con-
stantment reapareixer tres o quatre lli-
çons de la realitat. Intentem avuy pre-
cisar-les.

En primer lloch, podem observar, en
toes les aspiracions autonomistes de la
Europa contemporània, un fonamental
equivoc. Coexisteixen sempre, dins les
tals aspiracions, dues tendències, de dis-
tintísimas més o menys difícil: una,
centrifuga, d'autonomia en sentit estricte
o separatista; altra, centrípeta, uni-
onista essencialment, de natura imperial.

A voltes aquestes dues tendències se
refereixen a un mateix objecte: Nomi-
na no s'ha separat de Suècia sinó una
confederació escandinava. A Catalunya, al
demaniar la llibertat de la Espanya, se
sol pensar en la Tèria. En altres se
tracta d'una competència entre cultu-
res, o de l'orientació d'una cultura res-
pecte un país subjugat per força a un
regim intel·lectual inferior; així a
Alsàcia lluiten les influències alemanya
y francesa; els polonesos de Rússia pen-
sen en la unió ab els polonesos avuy
subjectes a les altres nacions, en una
obra de reconstrucció nacional; a Ser-
bia, el pan-serbiisme es manifesta a Fin-
làndia, el nacionalisme es, nu-tualment
suecista; a l'Orient barlen, com abia
dèiem, en el cor dels petits pobles,
les influències dels pobles que's vol-
ten y que aspiren a devenir grans. Adu-
en el mateix cas dels irlandesos, que
sembla el més irreducible a la nos-
tra raça general, la veritat d'aquesta
no deixa de manifestarse fins a cert
punt: veuen, com a democràcia, que
quan s'intenta justificar aquest movi-
ment en altra cosa que motius oca-
sionals, se parla sempre de la unitat
de la Raça celta.

Vol dir, en suma, que com de fa
set anys venim dient en el Glosari, el

CRÒNIQUES PARLAMENTARIES

Desde la Tribuna

Madrid, 17.

Els actors coneixen sempre quan el
públic no està per bromes. Els cas-
tellans ne diuen venir de uñas. Des-
de la tribuna del Congrés també s'ha
netegat a l'humor, quan els senyors
usals estan de mal humor, quan venen
de uñas. Avuy n'era dia.

Vagin a saber quin mal venen
passa per la Cambra, quines circumstan-
cies actuaven sobre's diputats. Psico-
logies de les multitudes, difícils d'es-
tudiar, de concretar. Lo cert es que
avuy hi havia maror y quan el senyor
Miro, tot enfadat y nervós, s'ha quei-
dat a que hi faltaven uns documents
per a discutir el projecte de lley dels
ferrocarrils complementaris y ha pro-
testat de que's discutís y ha llençat
una furiosa catiguera contra's abusos
que's cometien ab la lley dels fer-
rocarrils secundaris, parlant de banquers
fallits y de polítichs poch escrupulosos,
el ministre s'ha indignat, el senyor Mi-
ro s'ha suïtat, el president s'ha posat
a repetir fort y els diputats han ar-
mat soroll y han interromput y ningú
s'entenia. Afortunadament, ha passat el
temperal y s'ha aprovat el projecte, que
ha estat a punt de naufragar. El
senyor Miro, suposo que inconscientment,
perque després no ha fet res per a
entorpir-lo, podia avuy repetir l'acte del

Polítiques

Varies

— Ab el tren exprés d'ahir al matí
van arribar de Madrid els diputats re-
gionalistes nostres estimats amichs don
Francesc Cambó y don Joan Ventosa y
Calvell.

També hi van arribar els senyors
baró de Bonet y Moles.

J. Marsans Roig y Fills

Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedas, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

MOSAICS E F ESCOFET & C

Ronda Sant Pere, 8

Futurs de cotó

A. Gabrés García. — Lauria, 33.
Telèfon 2.315. S'acceptan or i altres al-
de Liverpool, Nova York y Nova Orleans. — De atala llistat d'articles y d'altres

Tusquets y C. S. en C.

Valors y cupons. — Rambla del Centre, 9

Ocasio

Lanternes para proyectar y ampliar.
Cine complet ab molt menys de la mel-
ta de preu.

PARADIS, 10, PIS SEGON

6 pàgines

ab el text integral del discurs
pronunciat al Congrés per

D. Joan Ventosa y Calvell

sobre La qüestió africana

senyor Moncal al Senat, retrassant fins
a Deu sab quan, donades les circumstan-
cies polítichs, entre altres, el ferro-
carril del Noguera-Pallaresa.

V hem entrat a la discussió del tra-
ctat, millor dit, a l'explicació del vot
dels que creuen que no han de vo-
tar-lo.

Ha parlat el senyor Pau Iglesias, fent
socialisme, y no dient res de nou;
ha parlat el senyor Azorín com si fos-
sim a l'any cinquanta; ha parlat
el senyor Mella, fent gala d'aquella or-
atoria exuberant, d'aquella ratxa de pa-
raules y d'imatges brillants que no més
el té en el Parlament, d'aquell sistema
romantic de les premisses y les con-
sequències y d'aquella filosofia de la
historia que recorda a Bossuet. Un sen-
yor escolta ab gust al senyor Mella,
fixant-se més en l'oratoria que en les
idees. Ha parlat el senyor Senante, en
nom dels integrats; ha parlat el senyor
Lerroux, respectuós de paraula, bene-
vol de crítica, fantasista ignorant; ja
sabem que's republicans votaran en
contra del tractat, reconeixent que'l mi-
nistre d'Estat ha tret tot lo que podia
treure; ja sabem que's tradicionalistes
y els integrats s'abstindran, perque,
encara que reconeixen que'l tractat es
lo millor que podia ésser, donades les
circumstancies, no poden aprovar la po-
lítica de que es efecte, ni la política
de que's sera causa.

Totom esperava un final brillant, una
declaració governamental adaptada a
les circumstancies, però no ha vingut.
El senyor García Priet ha dit quatre
paraules de compliment y el senyor
comte de Romanones ha callat.

El senyor Moret volia que'l tractat
s'aprovés en votació ordinària. No més
hauria fallat això. El comte de Ro-
manones ha fet que los nominalistes
secretaris hi cantat 216 vots per 22.

El senyor Moret, l'Espanyol de l'Es-
panyol, segons diuen, ha hagut de
votar ab la majoria.

Les oposicions extremes — salvant la
eloqüència del senyor Mella, que sem-
pre escolta ab gust la Cambra, no han
fet pas gaire bon paper; no han dit
ni de molt lo que diuen per fora;
han fet un paper una mica trist, con-
tot el que compleix un compromís. Pe-
rò'l paper ridícul l'ha fet el Govern,
confessant la seva pobresa parlamen-
taria ab el fet de deixar passar un
acte de tanta transcendència sense un
resum que a la vegada fos un progra-
ma, una excitació a l'opinió pública,
una oda a l'Espanya del porvenir, un
compromís per l'Espanya present.

Avuy s'ha confirmat lo que he dit
altres vegades: el Govern actual no té
les condicions parlamentaries ni mol-
tes d'altres — que exigeix el règim pa-
lamentari espanyol.

V, segons totes les probabilitats, ab
algún que altre ministre canviat, aquest
Govern seguirà regint l'Espanya.

Deu hi fassi més que ell per al país.

A. F. Z.

Polítiques

Varies

— Ab el tren exprés d'ahir al matí
van arribar de Madrid els diputats re-
gionalistes nostres estimats amichs don
Francesc Cambó y don Joan Ventosa y
Calvell.

També hi van arribar els senyors
baró de Bonet y Moles.

Vostè no's pot afigurar

L'efecte màgic que produeixen els Pellets presos a l'interior d'un refredat. Quan senti vostè aquest lleuger calfred, seguit d'estordiment, pesadesa de cap i febrilitat, no dubti a prendre's els Pellets del Dr. Mackenzey.

perquè impediran sempre que segueixi endavant sense refredat; el curaran sempre en 24 hores. A les primeres pressions cessaran l'estordiment, les secrecions mucoses, el llagrimet i el mal de cap; reblanquejarà el pit i facilitarà la expectoració. Curen també la susceptibilitat catarral en tots els casos que agafen un refredat al més petit canvi de temps. Capsa, Ptes. 1'50 en totes les farmàcies.

LO D'ORIENT

SITUACIO GENERAL

La premsa de Londres creu que l'incident de la primera reunió de la conferència de la pau ha sigut una maniobra del partit bel·licós turc que voldria una interrupció de dita conferència sense que aparegués que era Turquia qui la provocava.

El partit bel·licós pren de dia en dia gran preponderància a Constantinopla i el seu programa es substitueix l'actual Govern per una dictadura militar i continuar la guerra.

Fins s'ha arribat a dir que els delegats turcs tenien dos poders, uns completos, o sigui: per tractar ab els delegats bel·licós, i els altres incomplets, fent exclusió de Gredia. A un avís telegràfic rebut de Constantinopla feien als dies incomplets.

No es cosa rara que la alta diplomàcia empli aquestes petites maniobres que tant se semblen a les astucies electorals dels nostres candidats i que, tot i sent petites, produeixen a vegades resultats. Una petita alteració del text d'un telegrama oficial fet per en Bismarck, desencadenà la guerra franco-prussiana.

En quant al conflicte austro-serbi, no hi ha més aspecte nou que la visita que l'legat serbi a Viena senyor Iovanovitch ha fet al comte Berchtold, i que, segons les notícies de la capital austriaca, va ser molt afectuosa.

No obstant, no's podrà veure quina orientació pren el problema fins que la conferència de la pau tracti de l'espionisme assumpte de la delimitació de la Albània.

(DE L'AGENCIA HAYAS)

Matansa de cristians

París, 20, 10'40 matí.—Londres.—El Lloyd's, en un despatx de Port-Said, diu que's troben han assassinat a nombrosos cristians a Mitlenia.

El rey de Bulgaria

París, 20, 6'17 tarda.—Salònica.—Ha marxat el Rey de Bulgaria.

Les potencies y Albania

París, 20, 8'15 nit.—Londres.—S'ha publicat la següent nota oficial: Els embaixadors de les potencies han recomanat que l'Albania sigui autònoma, ab la estipulació de que sigui garantida a la Serbia l'acces comercial a l'Adriàtic.

Els sis governs representats han sostingut en principi aquesta doble proposició.

Exposició de piscicultura

Acte inaugural

En el típic edifici del Parch hont hi hagué restaurat de l'Exposició Universal de 1888, hi ha sigut instal·lada l'Exposició de Piscicultura de que hem parlat varies vegades, organitzada per la Junta municipal autònoma de ciències naturals, la qual ha posat a contribuir l'activitat incansable de Darder, el gran propagandista de la piscicultura.

Ahí al mitjà de la celebració l'acte inaugural. Per la cerimònia o'hi s'ha habilitat una estrada dins del cloe que conté la Exposició.

Hi van assistir l'alcalde, els regidors senyors Carreras, Tarrés, Marcella, Condor, Vallès, Mares, Balcells, Esteva Marató, Ardura, Domènech, Montanyola, Pardo, Carrat i Soriano; el canonge doctor Bruguera, representant al Bisbe; el president de l'Audiència senyor Mel Riu; el fiscal Sr. Ribes; el diputat provincial senyor Valls; el delegat del president de la Diputació; el delegat d'Hisenda senyor Eulate; el catedràtic doctor Dargella, representant al rector de l'Universitat; el tinent coronel de la guàrdia civil senyor Damir; el tinent alcalde de Banyoles Sr. Malagelada (Joan) i el seu germà Marià, notari de Sant Sadurn de Noya.

El públic era molt nombros, figura, tanta moltes exposicions.

Declarà oberta l'Exposició per l'alcalde i llegí pel secretari senyor de Janer l'acta referent a la Exposició, el senyor Darder va llegir una breu memòria recordant els esforços fets pel laboratori del Municipi en prò de la piscicultura i la repoblació de les aigües, reprovant ab energia la destrucció de que es obedeix per part d'individuals i malgrat, essentment que al impuls del esclat de regionalisme s'creà la Junta autònoma de Ciències Naturals que tant impuls ha donat a la repoblació de les nostres aigües com ho proven, entre altres, els autes realitzats a Banyoles, a Terrassa i a Manresa.

Després l'leugerament la Exposició, agraciats als industrials la cooperació prestada i finalment dona les gràcies al Ajuntament pel seu concurs.

L'alcalde manifesta que senyor Darder ha elegit a tot hom i s'ha oblidat d'elogiar-se a si mateix, qui ha sigut el principal factor de la Exposició, ab sa voluntat i sa paciència. L'aplaudeix en nom del Ajuntament, l'excusa a seguir per aquest camí contribuint a la creació d'una indústria nova i termània declarant oberta la Exposició.

Abans i al final de la cerimònia la Banda Municipal va fer sentir aires localdes.

La comitiva oficial se'n va anar a recórrer la Exposició, que quan estigué ben acabada (falta poch) serà sumament interessant.

Al costat del edifici s'hi ha montat un cobert ítilat «Aquarium» en el que hi ha una pila d'instal·lacions ab peixos vius d'un gran nombre de variétés. Estant els locals de manera que'l públic els pot veure perfectament.

Alguns dels peixos són notables pel seu tamany.

Dies d'aquestes instal·lacions estan plenes de peixos en continu remolí i agitació, sense que ni un minut estiguin quiets. Un bromista ho va batejar després d'una sessió d'atenció. L'ajuntament va fer gràcia al alcalde i als regidors. Y lo bo és que'l trobaren exacte.

Aquesta peixos són espècies rares, proveints de grans piscicultors que'l donen un aspecte bastant grotesc.

En una instal·lació propera, altres peixos estan quiets, molt quiets. Si no fos que respiraven, semblarien morts. Tant

bé van ser cal·licats «Son empleats». Al costat del «Aquarium», entre aquest i l'edifici, hi ha un regle de dipòsits d'aigua arreu de terra que contenen notables cries d'excelsos salmonids.

Es característica la instal·lació de les incubadores. En unes petites plaques de tela metàl·lica hi ha una infinitat d'ous de peix (10.000 ens varen dir), que són com caps d'agulla de picar, petra. En alguns s'ha veu un punt negre, i en altres una ratlla negra. A la millor un d'aquests ous se remou, esclata, i veiem el petit que passa per entre la tela metàl·lica i comença a viure en el seu element natural.

Al primer pis hi ha les instal·lacions d'objectes no de criar peix, sinó al revés, de maturo, o sigui, els objectes i aparells de pesca, xarxes, canyes, trampes, fins ballestes i ceps com els que s'usen para agafar gaupes.

L'Ajuntament de Banyoles hi té una instal·lació notable: una altra de xarxes la casa Adler, la fabrica de Sant Gervasi i altres. En Bier, el discolor municipal, ha exposat una col·lecció d'aules dels que pesquen peixos sense canya ni xarxa; la casa Fills de G. Bertran, una col·lecció d'envasos i farnals de pesca; la casa Bandis, esponges, etcètera, etc.

Hi ha també una petita aquarella per peixos de procedència almanya, als quals, quan són molt grossos, ab prou feines tenen la llargada de mitja agulla de car.

Es curia un aparell para donar sortida a l'aigua dels criadors sense que els peixos puguin fugir.

En resum: es una Exposició digna d'esser vista i molt a propòsit para despertar l'afició a la piscicultura. Mereix un enuasiat aplaudiment la Junta de Ciències Naturals.

A la una de la tarda se va celebrar el dinar anual, assistint els membres de la Junta de Ciències Naturals, l'Ajuntament i la premsa.

La taula va ser presidida pel senyor Sánchez Anido, qui tenia als seus costats al senyor Sotres, a don Pius Valls, que representava al senyor Prat de la Ribera, delegat d'Hisenda senyor Eulate, canonge doctor Junquera, en representació del doctor Laguarda, i al tinent coronel de la guàrdia civil senyor Damir.

El menú va ser servit pel Royal.

No hi va haver brindis.

Municipi

Ahí va estar a l'alcalde una comissió d'industrials dels districtes extrems a demanar que's perseguiu més l'excés de venda ambulants i que's diuen que venen fins al dia de Reis si guien considerats com a dies de fira per als efectes del descan dominical.

En compliment de lo ordenat per la superioritat, l'alcalde fa assabir que des del dia 2 de janer, procediran els encarregats del servei de peses i mesures a la comprovació i construcció voluntària en les oficines respectives dels peses i mesures i a parlar de peses que usi el comerç, devint acabar-se'l dia 25 de febrer, destinant-se sis hores diàries, que cada oficina designarà.

Les demés disposicions per les quals ha de regir aquest servei estan insertes al «Boletín Oficial» del 5 del actual.

L'Administració de Impostos y Rendes participa al públic que s'ha allargat fins el dia 31 del actual el plaç voluntari de la recaudació per arbitris de conservació y neteja de clausures, corresponents a 1912.

Durant dit període seran els rebuts a la mateixa Administració, Secció de Arbitris, y passat el 31 seran remesos a l'Agència executiva els no rebuts, para que tingui efecte la exacció per la via d'apremi.

El jutjat de Sabadell, de resultes d'una demanda presentada per uns regants i usuaris d'aigua de Santa Coloma, Sant Adrià y Badalona, condemnà a l'Ajuntament a no fer ús dels pous de Montcada i a pagar als reclamants una indemnització a comptar desde 1873 fins ara.

L'Ajuntament apel·la de la sentència y la Sala primera de l'Audiència territorial acaba de dictar sentència revocant la sentència del jutjat de Sabadell y confirmant, en conseqüència, al municipi de Barcelona en el lliure ús dels pous.

Defensà al Ajuntament el lletrat senyor Moles, diputat a Cortes.

Necrologia

Ha mort a Vilanova y Geltrú la senyora donya Azna Sala y Bordas, viuda del malaurat y distingit impressor don Joan Oliva y Milà, y mare dels continuadors d'aquella anomenada impremta en Víctor y en Demetri Oliva.

El testimoni nostre condol y que Deu concedeix a la difunta la gloria que's mereix per les seves excel·lents bondats.

Ha mort a la ciutat de Mataró, després d'haver rebut fervorosament els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica, donya Francisca Fragnals y Masana de Arenas.

La mort de tan caritativa y exemplar dama haurà causat sens dubte dolor general en aquella població, en la qual hi tenia fondes simpaties degudes a la seva bondat tracteable, sentiments caritatius y demés dots personals que l'adornaven.

També seran molt nombroses les persones d'aquesta capital que acompanyaran en el seu dol, com fem nosaltres, al espòs, fills, pare, germà y demés par de la difunta, l'ànima de la qual recomanem eficaçment les oracions dels nostres lectors. A. C. S.

Els carrilaires

Ahí ens acostarem a la Direcció de la Xarxa Catalana de la companyia de S. A., desitjant que informem respecte a qualse podrien ésser les causes de l'agitació regnant aquests dies entre's elements ferroviaris y se'ns va dir que, a cordada pel Consell d'Administració, fa dos mesos, la concessió de importatissimes millores al personal de la companyia, aquesta's va anticipar al plaç de fi d'any que para resoldre relativament a les conclusions del Congrés ferroviari havia fixat aquest en sa petició a totes les companyies.

Que no es lògic suposar que l'agitació obedi a la implantació d'aquelles millores que en detall està publicant la premsa d'aquests dies y que de una manera tan evident ve a beneficiar la condició del seu personal en general; y que no pot atribuirse tampoch al descontent que en els agents pertencents a la Unió ferroviària ha pogut produir la determinació de la companyia de separar del servei al secretari d'aquella associació senyor Polo, perquè no essent aquest un empleat de plantilla sinó simplement un temporari a prova, ab sols alguns mesos de servei a la companyia, ha pogut aquesta prescindir dels mateixos

en el moment que's ha considerat innecessaris, sense que per l'interessat, ni per ningú se pugui pretendre que ab això les lesions drets adquirits, a més de que l'agitació s'ha fet sensible molt abans d'esser aquell descontent.

La necessitat de buscar una explicació lògica al moviment de que's tracta, fa pensar si aquest pot ésser el fruit per la proximitat del terme del plaç de fi d'any que, segons abans hem dit, senyala el Congrés ferroviari a les empreses al presentar les seves conclusions.

INFORMACIO PARLAMENTARIA

(PER TELEFON)

Senat

El senyor López Múñoz declara oberta la sessió a les 3'30, trobant-se'l banch blau desert y vint senadors en els escons.

Aprova l'acta, el Senat passa a reunirse en sessió secreta.

Remuda la publicació a les 3'35 ocupa el banch blau el ministre de Hisenda.

Se voten definitivament els dictàmens aprovats ahir.

S'aproven els dictàmens de la comissió permanent de obres públiques sobre's projectes de llei concedint una prorroga a la companyia del ferrocarril de Bilbao a las Arenas para acabament de la via; segregant del plan general de la llei de 23 de novembre de 1877 el ferrocarril de Alcazar de San Juan a Quintanar de la Orden, y concessió de un ferrocarril desde la estació intermitja de la Bonanova al poble d'Esplugas.

Se posa a discussió el dictamen de la comissió de presupostos sobre's projecte de llei modificant els impostos que formen part dels recursos ordinaris dels impostos del Estat.

El senyor PRAST fa algunes observacions al dictamen manifestant que aquest projecte devia incloure en el presupost d'Hisenda para que's interessats coneguin sos efectes y conseqüències.

El ministre d'Hisenda li contesta estranyant-se de les frases del senyor Prast, que la que es una cosa fora de la llei d'aranzels, puix sols es para afavorir els productes nacionals, entenció que s'ha posat l'article hont corresponia.

Rectifiquen abdos varies vegades.

Entra a la Cambra el ministre de Estat.

Acabada la discussió de la totalitat se procedeix a la discussió per articles.

Al primer presenta una esmena del bisbe de Jaca, qui la defensa després de manifestar la comissió el seu sentit però no pot ser acceptada.

La esmena referida als béns de les persones jurídiques y a la exacció del impost d'aquests béns.

Manifesta el prelat que deu eximirse del impost a tots els béns immobles dels religiosos y religiosos.

El senyor CALBETON, com a president de la comissió, li contesta amonestant rahons per les que la comissió y el Govern creu que no's pot fer la excepció que el bisbe demana.

La Cambra se va anar.

El BISBE DE JACA rectifica y es rebugetada la esmena.

Se'n admet una del senyor SANZ ESCARTIN y s'aprova l'article primer.

Al segon s'admet una esmena del senyor GIRONA, referent a la reducció del impost del canon de Fernando. Poch després d'algunes observacions del senyor PRAST, al qui contesta el senyor CALBETON, s'aprova el segon article.

S'aprova l'article segon, ab la esmena del senyor Girona.

El senyor IBARRA fa observacions al article tercer, contestant-li el senyor NABARRO REVERTER.

Entra a la Cambra el president del Consell, qui conferència ab el senyor Sanchez de Toca, darrera del blomo de la presidència.

Rectifiquen tots dos y s'aprova tot l'articulat del projecte.

Declarada la urgència, es vota totseguí definitivament.

S'aprova el presupost de les possessions espanyoles de l'Àfrica occidental, després d'algunes observacions del senyor PRAST, al qui contesta el senyor GARCIA PRIETO.

Se vota definitivament aquest projecte, després de declarada la urgència.

Madrid, 20, 9'15 nit.

Se posa a discussió el dictamen sobre's projecte para ratificar el tractat franco-espanyol.

El senyor SANCHEZ DE TOCA consum el primer torn en contra.

Comensa dient que si alguna censura dirigís que donés lloch a rectificació la donaria desseguida que se li demanés.

Dedica grans elogis al senyor Silveira.

Fa historia de lo ocorregut ab el tractat de 1902 y posa de manifest la afacció del senyor Silveira de que'l Marroch aillat no era res, que no's podia manifestar sense'l tractat y que si no's resolvia en nostre favor aquest estatu quo's se resoliria en contra.

Afegeix que quan el senyor Silveira tingué de firmar el tractat de 1902, pensà en Fez y digué que si no's mantenia no debíem admetre més.

Diu que aquest tractat està molt clar, encara que considerat aillat és un impostible, però aquest tractat marca una orientació política d'Espanya, que ell no ha de censurar ni aplaudir.

Elogia als negociadors, si bé no estan les coses assonhades para jutjar les definitivament, creient que no han pogut fer més. Poser més avant pugui trobarse algun conegut per ahont hauríem pogut entrar y coneguir més.

Hi ha que tenen en compte les condicions en que's negociadors trobaren la qüestió, per lo que son dignes d'elogi.

Dedica frases de gran elogi al senyor Maury y Gamazo dient que ningú podrà dir més en l'assumpte.

Clar es que queden algunes coses incontestades pel ministre en lo que's refereix a la part econòmica y financiera, que potser no convingué aclararles.

Diu que donant tots per descomptat que la situació del Marroch era insostenible, no obstant creu que no's devia tractar tan precipitadament.

Declara que no es culpa, sinó que's han portat a remolch els països forts. Aludeix al canvi de Govern dem Delcassé quan se'ns feu l'ofertment. La culpa, donchs, no es d'Espanya.

Ara bé; para treure fruits pràctics d'aquest tractat hi ha que fer un poch d'examen de consciència, fent una liquidació del passat para saber lo que hem de fer en lo sucesiu.

Nostra al·lucció l'hem pagada bé, perquè creiem que aquesta qüestió podria resolres ab una conversa a solcs entre Espanya y França, y avuy no's pot fer això. Es veritat que França té recomeguda personalitat, però hi ha que comprendre que per bones que fossin nostres relacions no podria resolres això aquest assumpte. Ja en Bismarck cregué que no podria fer-se res sense la Triple Aliansa, y bé s'ha vist.

Diu que lo que no's convenia era conversar a solcs ab França. Gracies a la intervenció d'un tercer hem tingut una conversa més serena.

La base de la negociació estribava en la integritat del Marroch baix la sobirania del Soldà; però això no fou bastant en l'imperi otomà en altre temps, y al Marroch no pot fese això perquè

no se sab rebent comensa la geografia ni el Soldà de que es sobirà, car fins en el terreny de la consciència, ab ser son imperi presentment, la seva sobirania es mesquina. En temps de Muley Hassan no's cinsiguí això, perquè aquest imperi s'anomenava lliure.

Quines ventages, donchs, no reportaria aquest tractat? Deu sa a que's compromet, car sempre que's hem posat en contacte ab els mahometans hem anat al case, y es que la societat del Magreb es incompatible, antitètica, a nostra societat. El Soldà cobra sols les càrregues coràniques, administratives y contributives, però no l'legisla, lo qual es contrari a la societat europea. (La Cambra guarda absolut silenci, a pesar d'estar quasi plena).

El que legisla sobre la pròpia no es el Soldà del Marroch, y no obstant ens han vingut per això tan grans perjudicis. Per lo tant, es de conseqüències enormes para nosaltres aquest tractat.

Però ademés hi ha altres coses que ha donat més afec al ministre d'Estat: la sobirania del Marroch parida en dues, posant un nom fantàstic, com el de Jallifa, que es lo contrari de lo que's devia haver fet. Lo essencial para nosaltres es que tan semi-sobirà es el Jallifa com el Soldà. Més ventages ens hauria sigut anomenar les coses com son. Però hem acudit al conveni de França y Anglaterra, hont s'establí que si s'alterava el estatu quo's de la part del Marroch quedaria para Espanya.

Para el tractat de 1904, dient que es la resultat de mal pasos. Per això el Govern no volgué fer res sense consultar ab els que's de les minories y tots contestaren que devia tractarse ab França. En aquell tractat quedà re·llevat per unanimitat la sobirania al Marroch.

Després se'ns presentà una gran oportunitat que fou l'Acta d'Algeciras. El negociador trobava circumstancies propies para adaptar lo que fos precís y podia haverse fet abans de contraure compromisos favorables a França.

Després d'Algeciras vingueren les demés coses. La primera fou la qüestió de Casablanca, oportunitat para veure quina era la manera de procedir. No s'ha d'oblidar que Casablanca fou abans de l'Acta d'Algeciras part de la qüestió d'Espanya, y per aquest fet degué examinare's detingudament la qüestió.

D'allí resultà lo de Uxda a lo que serví de pretext lo de Casablanca, hont els moros feren lo que es de tots saber, perquè un contractat arrancà les llores dels sepulcres para fer el paviment del port.

El senyor MAESTRE.—Això fou a l'insti.

El senyor SANCHEZ DE TOCA.—Això fou a Casablanca, y donà lloch a la primera guspira de la guerra de 1909 per no haver reprovat sa conducta.

Podia haver tingut policia instal·lada para evitar tals successos, però a lo se neguig la descomissió d'anar a la guerra, y no al discurs.

En 1908 aquesta mateixa copidia portà lo del Rif.

Passa a ocuparse del capítol que anomena d'aranzels, perquè si no protestéssim d'això y no enumeréssim els agravis que's han inferit ens hauríem perdut y ens amargarien els cors ab humillacions.

En 1909 el nostre embaxador a París se trobà d'improvis ab la noticià de que s'anava a firmar un conveni de xorsorci entre França y Alemanya. Això era el 8 de febrer y el 9 se firmà el conveni, lo qual fou una gran sorpresa, trobant-se'l nostre embaxador davant d'una auba boreal. (Riuors).

Reclamà el nostre embaxador. Com si no hagués reclamat. La varen dir:—Havien regalat els paquets recomandats en aquest díloch.

Però encara major sorpresa que la nostra fou la dels elements agradors del partit colonial francès, que's considerà burlat.

Allavors se deslligaren totes les copidies, y quan arribà el moment en que's cregué poder operar lliurement se disposa en un això sense comptar ab ningú, trobà allavors Espanya en un moment en que si hagués operat, tot hauria canviat y s'hauria fixat la nostra posició geogràfica al Marroch.

Afegeix que en aquest quinquenni el Govern francès ha seguit una política desastrosa d'expansió. Exposa rahonaments d'altis funcionaris anglesos para provarho.

Un de nostres majors enpenyes—diu—de ser f'cometent aquesta mala política francesa, el major èxit del tractat ha sigut recuperar Larache y Alcazarquivir, però'l triomf hi ha que donar a qui ho mereixi, y en aquest cas el triomf ha sigut del Rey, per una intuíció seva, y hi ha que reconèixer que aquestes territoris són una atalaya inexpugnable para nostre pervenir al Marroch. (Murmurs d'aprovació).

Gracies a això, en el tractat hem consegut tot lo que podíem conseguir. No deu queixarse'l Govern de la falta d'assistència de la opinió pública, car aquesta's queixa ensemys del silenci del Govern en aquest punt; però lo essencial d'aquest tractat es saber que en la zona espanyola com en la francesa la sobirania es la mateixa y pot operar igual; que'l Jallifa es com si fos el Soldà; que's drets d'Espanya y França son iguals, essent això així, ben vingut sia el tractat.

Afegeix que convé hi haig para lo futur una política internacional més senzilla.

Els pobles no segueixen la política que volen sinó la que's factors imposen y en aquest cas el principal factor es la geografia.

Es procs que en materia de política interior la península sencera estigué d'acort para que no's successi lo que fins aquí; que han surgit divergencies que's han perjudicat molt.

Diu que en 15 anys França ha rebut 17 mil milions de francs para sostenir la seva política al Marroch, y així se veu que's troba en un estat tan anormal que si el Banch de Rússia fallés vindria para ella un cataclisme. Per això quan ha tractat ab Anglaterra ha sabut somreure.

Diu que precisa que sortim d'aquest reculliment anterior que més semblava un podridor, devint ocuparnos de la política exterior, fent lo possible para assegurar-nos com potencia. Para això es precis crear interessos marítims, car de haverlos tingut serien nostres els interessos anglesos y estariem dintre de la Triple Aliansa.

Ara es menester esborrar les ferides de nostres expades ab França y tornar a la cordialitat que ab ella tinguérem fa tres o quatre anys, encara que no pot fese un pacte de familia com en la pau de Basilea. Creu que'l Govern es el primer que deu tenir opinió en el pervenir del Marroch y de no tenirla dir que's produirà malament. No deu esperar que'l poble l'orienti, perquè el Govern té el dever de dirigir y

Es evidente

que solo un medicamento científico, es digno de confianza. Por esta razón y por su extraordinario poder curativo en los dolores de cabeza y muelas, neurálgias, reumatismo, cólicos menstruales, etc., han conseguido ser el remedio preferido por los médicos las legítimas y universales

Tabletas Bayer de Aspirina

orientarlo.

El senyor Canalejas havia ofert que quan vingues aquest tractat al Parlament, portaria'l programa para lo futur al Marroch y a fe que hi ha bon contrast en la trista coincidència de que sembla que lo tñich que hem de fer allí es lo que's consigna en la base 12 del presupost para acció d'Espanya al Marroch, si no es així, es ben poch.

Precisa que hi haig més elasticitat, que'l Govern digui lo que va a fer. (No veu com a França, abans de discutir el tractat a les Cambres, ja en Lyautey ha marcat el seu programa para'l futur del Marroch).

Els que dirigeixen la opinió son els que han de marcar aquest programa.

Fa poch—diu—se'n van acostar alguns individus que volien constituir una associació, semblant a la Lliga Marítima para portar certes industries al Marroch, consultant lo que devien fer; però com que desconocia la propietat del Govern, no vaig poder aconsellarlos. Lo important, pues, es sapiguer lo que s'ha de fer. Els interregos no's poden contestar ara, y el tractat està la liquidat.

El senyor LOPEZ MORA li contesta en nom de la comissió, dient que senyor Sanchez de Toca no ha

Es una llàstima que de tot l'Atlàntic tingui el telegrama de Laguna, que revela el desmoronament d'una tempesta sobre Canaries, arribant als nuvolades al Marroquí i Mediterrani inferior.

Les ventades de xaloch de Portugal i Andalusia occidental indiquen la existència d'una altra tempesta al nord de la illa Madera, quines nuvolades avuy s'estendran sobre la vessant atlàntica espanyola.

Aquesta situació, tenint en compte la baixada de les pressions, i l'augment de temperatura, permet esperar que dintre pocs dies hi dominarà un règim de pluges sobre Espanya.

Si avuy venen telegrams de l'Atlàntic podrà precisar més la situació de la península ibèrica relacionada amb els grans centres d'acció de la atmosfera.

Deu vulgui que Nadal sigui ben moll.

D. PUIG.

OBSERVATORI DE MONTSERAT.
— Estació del Monastir (740 metres sobre nivell del mar). Desembre, 19: ahir, 70.10; temp. màx. ahir, 12.0; mín. avuy, 3.5; mín. a l'herba, 0.5; màxima sol en el buit ahir, 37.0; caloríes radiació solar, 2.058.0; humitat relativa ahir, 74; humitat relativa avuy, 85; evaporació, 1.8; ahir, cel clar, dia esplèndid.

— Al matí, al aixecarse, té la llengua bruta, i puja l'alt, està billos, té agües de boca? Després de les menjades té vòmitos, vomita, gasses, pirois, mareigs, pesades de cap, sorolls a les orelles, sofocació, opressió, palpitations al cor? Prengui vòmit, l'Elipor Estomacal de Sàiz de Carlos y se posarà bé.

Avuy, dissapte, a dos quarts de deu del vespre, el doctor Diego Ruiz donarà en l'Ateneu Barcelonès una conferència sobre l' tema: «Nuevos ensayos sobre las bellas mentes de aquí: Juan Maragall».

— Raimon (Such de raim). Restrenyiment, febre, convalecències, etc.

Ahir matí van estar al Palau Episcopal el president i el secretari del Institut Agrícola Català de Sant Isidre per donar les gràcies al doctor Laguarda per haver disposat la celebració del Tercer a la Mercè, demanant el benefici de la plua.

JOYAS FIX *Correspondent*
Un d'aquests dies arribarà de París, ahir, el llibre de l'important guanyador català don Miguel Llobet, que's proposa passar una temporada a Barcelona.

Fumèu paper MENTHOL

Pera avuy, dissapte, s'annuncia el repartiment de premis del concurs atlètic i partit de futbol, organitzats pel Sindicat de Periodistes Deportius. El repartiment dels magnífics objectes serà al Sindicat per prestigiosos periodistes i de les medalles del Sindicat, s'efectuarà en el Club Deportivo del carrer d'Aragó, els salons del qual han sigut cedits al efecte per la Junta Directiva.

— Fosfo-Glico-Kola-Lectina, cura nevrosi. B. Domènech. Rda. S. Pau, 71.

En els tallers de fusteria de don Enrich Cucarella han sigut vacunats tots els seus operaris.

— **PARAIGUES Y BASTONS.** Últims models. Lluich, Rbla. Canelas, 5.

El dia 18 a la iglesia dels Santos Just i Pastor va efectuar-se el casament de la gent senyoreta Mercè Bonjoch y Sentis, ab el distingit jove en Ramon Riera y Pons, secretari de l'Associació de Sant Rafael Arcàngel.

Foren aquadrats per notari d'aquesta ciutat don Josep Torras i Sureda, ex-tribunals a Cortes, y donya Leonor Moreno.

Acabada la cerimònia religiosa, els convidats foren obsequiats amb un esplèndid banquet en el Municipal Palace. Han sortit els novells casats a fer una excursió per varis punts del estranger.

— **DULCERIA LA COLMENA.** Turró de crema, neules, Plaça del Angel, 12.

El dijous a la tarda se celebrà al Circol Artístic un vi d'honor ofert al nostre artista Marià Benlloch.

L'acte fou concorregutíssim. L'objecte del homenatge el feu el president del Circol don Marià Fuster, condecorat en breus mots l'illustre escultor.

— **Pastilles Laxants Prats.** El millor purgant, Capa i posseta.

Ha sigut posat a disposició del jutge de guàrdia el delinqüent Jean Mac, pres dels constans de mort contra la seva esposa, fins al punt de volgaritat matar ab un punxó de grans dimensions.

— Completa ja la xifra de venda que desitjava obtenir l'amo dels magatzems BELEN, Carme, 8, y Xucà, 3, per 30 dies se remataran els restes de novetats Senyora y troços, a preus increïbles, car tot lo que's treu es ganancia extra.

Ahir va marxar a Madrid don Emili Vidal y Ribes.

Ahir tarda hi hagueren unes baralles a la platja de la Mar Vella, prop del carrer del Judici, de resultes de les quals quedà ferit de gravetat, d'una ganyada al pit, Damià Molinas Molinas, de 25 anys, solter, habitant Aguilers, 4, primer.

L'agressor, un capaç indigne o negat pel jutge, va fugir.

Uns municipals i agents de seguretat que aquadrin al lloch del crim, trobaren allí y detingueren a uns vagabonds, companys del agressor.

Se duen Joan Pérez, de 38 anys; Antoni Trens, de 25; Agnà Soliva, de 24, y dos més que no s'ha pogut aclarir com se diuen, tots els indolents.

El pacient fou curat al dispensari y després transportat al Hospital.

La suspensió del monument an en Menéndez y Pelayo, puja a 1.490 pessetes en la seva darrera llista.

El Centre Autonomista de Sant Gervasi commemorarà l'aniversari de la mort del gran poeta en Joan Maragall, demà, dilluns, amb una vetllada necrològica.

en la que s'hi llegiran algunes de les seves poesies y se representaran fragments de «Nausica». Hi prendran part els senyors Batalla, Oliveras, Oliver (J. y B. E. y D.), Capafons, l'Adrià Gual, qui recitarà les «Goigs a la Verge de Nuria», y en Ambrós Carrión, qui farà un parlament.

L'Orfèu de l'Eix de Catalunya, dirigit pel mestre Canella, executarà composicions de Mendelssohn, Zöllner, Otto, Morera y Balcells.

— **Vairalles.** J. Llorens. R. Flor, 30.

L'Associació pera el Foment de les Rambles ens comunica que'l jurat que ha d'adjudicar els premis als industrials que tinguin millor guarnits els seus aparadors, compost dels senyors don Maurici Vilmaras, don Oleguer Junyent y don Alexandre Soler, se reunirà avuy, dissapte, dia 21, a la tarda, en el local d'Atenció de Forasters pera canviar impresions.

— **Quants artritis gosarien desat la curació de les «artritis» mal de peus, reuma, càlculs, gota, còlics nefrítichs, neuràlgies, etc., un remey tan segur y eficaç com el «Piperazina Doctor Graul»!**

Del Port. — Entrades el dia 19: De Palma, vapor correu «Rey Jaime I»; de Castelló, id. «Torreblanca»; de Hambourg, id. alemany «Cetes»; de Valencia, id. correu «Anis March»; de Koska, id. rus «Konstantin»; de Fiume, id. austríac «Kana»; de Gènova, id. italià «Regina Elena»; de Cartagena, bergantí «Convenido»; de Cardiff, vapor «Bandera».

Despatxats: — Pera Valencia, vapor danès «Peus Bang»; pera id., id. correu «Anis March»; pera Mahó, id. id. «Menorquina»; pera Buenos Aires, id. italià «Regina Elena»; pera Fiume, id. austríac «Luzón»; pera Trieste, id. id. «Luzón»; pera Milà, id. correu «Torreblanca»; pera Sevilla, id. rus «Ares»; pera Palma, bergantí «Baltasar».

— No compreu Lavabos, Banys, Vaters, etc., etc., sense abans visitar la gran exposició de la casa Laocoma G. Passeig de Sant Joan, número 44. Preus ventajosos.

TRIBUNALS. — Senyalaments pera avuy:

Sala de lo Civil.—Sala primera. Incident: F. Martin contra S. y J. Trigo, y ministeri fiscal.

Sala segona.—Tercera: R. Corominas contra E. Jaumandreu.

Aliments.—A. Ventura contra M. A. Fulla.

Sales de lo Criminal.—Secció primera: Judici oral per injurios contra R. V.

Secció segona: Judicis orals per furt contra F. N., B. M. y altres, y A. P.

DE FORA

El dia 13, una comissió de la Cambra Agrícola de Solsona, se traslladà a Ogem per gestionar dels propietaris l'autorització necessaria pera que permetessin practicar els treballs en les seves finques, sense sperar la formació del expedient d'expropiació, pera el trasllat de la carretera de Manresa a Basella.

Aquesta mateixa setmana han marxat a Lleida dos delegats de la esmentada Cambra, juntament ab els de la Cambra de Comerç de Manresa, pera ultimar els detalls.

A l'extranger

(DE L'AGENCIA HAVAS)

DE FRANÇA

En Rochette

Paris, 20, 8.45 matí.—Segons «Le Petit Journal», el banquer Rochette va passar el diumenge a Berck-sur-Mer y el dilluns se va embarcar cap a Folkstone, ignorantse actualment el seu parador.

A la Cambra de Diputats

Paris, 20, 8.21 nit.—La Cambra de Diputats ha aprovat, per 503 vots contra 76, el projecte de llei reorganitzant els quadres y l'estructura de la cavalleria.

DE MEXICH

La revolució

Paris, 20, 9.35 matí.—Mèxic.—Ahir se va lliurar un encarnat combat a Huejutla, resultat morts 100 rebels y 40 guardies rurals.

Els federals varen rebre reforços y varen posar en dispersió als revolucionaris.

Victimes de l'aviació

Paris, 20, 1.57 tarda.—Los Angeles.—Han sigut trobats al mar, prop de Redondo, els cadàvers del aviador Kearney y del passatger Lawrence.

DE PORTUGAL

La situació política

Lisboa, 20, 12.20 tarda.—Tots els grups parlamentaris han fixat la seva actuació davant de la crisi ministerial, que's considera imminent, ab l'objecte d'arribar a una solució armònica que restableixi la normalitat política y administrativa.

Sembla que s'ha arribat a un acord.

Se desmenteixen tots els rumors relacionats ab alteracions del ordre públic.

D'ALEMANYA

Incendi

Paris, 20, 11.58 nit.—Hamburg.—Aquest vespre s'ha declarat un formidable incendi als departaments de dibuix y models dels tallers de construccions navals de Blohm (Voss).

Diputació

Borsa del Treball

Ofertes 19 de desembre

3.870, mecanògraf temporari, de 14 a 18 anys.—3.871, maquinista pera màquina d'imprimir.—3.872, aussier de tendidor, de 20 a 25 anys.—3.873, dependent d'escriptori, de 18 a 25 anys.—3.874, recader, de 14 a 16 anys.—3.875, meritori y màquina, que sigui català, de 16 a 17 anys.—3.876, aprenent pera lampisteria, de 14 a 16 anys.

Baixa

3.857, viatjant.—3.850, tendidor de llibres.—3.868, jove, de 16 a 20 anys.—3.860, meritori, ab el vis-president de la Diputació don Francesch Bartrina.

— Varen visitar al senyor Prat de la Riba el diputat a Cortes senyor Plaia y el senyor Morera y Galícia.

— La Diputació Provincial fa públic que els tenders d'obligacions del emprèst provincial de 1908 podran presentarse als seus senyalats ab número 26 de les llistes de sa pertinença, pera cobrarment dels interessos del trimestre que vencerà en 31 del actual, els deu primers dies hàbils del pròxim mes de janer, de deu a dotze del matí, y transcorreguts aquests, els divendres de cada setmana.

La propra Corporació anuncia que les tendes d'obligacions del emprèst provincial de 1908 podran presentarse en igual data els cupons senyalats ab número 12 de les llistes de sa pertinença, pera cobrarment dels interessos del trimestre que vencerà en 31 del actual.

— En el Budget Oficial del dijous

s'hi publica la distribució de fonsos corresponent al propi mes de janer.

Avuy se continuaran en la Diputació els exercicis d'obediència a les càrteres de primer curs de l'Escola de Funcionaris públics d'administració local.

Aquesta tarda se reunirà la comissió mixta que ensen en l'assumpció dels enginyers industrials.

Teatres

LIRICH

El comiat del distingit bariton Stracchi portà al Gran Teatre del Liceu fersa y escollida concòrrencia.

Les simpaties que'l celebrat artista s'ha sabut atraure en los dos temporades consecutives que ha cantat al Liceu li han portat els deures que ans d'anir a l'Amsterdam y a Rotterdam en «La Traviata» y després en el tercer acte de «Ernani». Acabat el concert, en Stracchi rebé una ovació que sols s'aplica a les eminençies, y el fragment tingué de repetir-se per l'insistència del públic. Se renovaren després els aplaudiments, fense aixecar moltes vegades la cortina pera donar-li l'últim comiat.

CASTELLA

Pera avuy, dissapte, anuncia la empresa del Teatre Novetats l'obra «La Espanya de la tragedia de Shakespeare», «Romero y Jurtepe».

L'empresa ha preparat ab tot amor l'espectacle pera que l'estrena resulti un aconxeiment.

MÉS TELEGRAMES Y TELEFONEMES

DE «LA VEU DE CATALUNYA»

(PER TELEFON)

Les classes passives

Madrid, 20, 10 matí.

El ministre de Hisenda ha manifestat que tenia interès en que's discutís aviat el projecte de classes passives, que no lesiona cap interès, com havia pogut comprovar-se en la discussió; però en vista de que no hi ha temps no insistia en que's discutís abans de tancar-se les Cortes.

Id. id. enginyer que de primera de ments a don Joseph Prieto Franet y a don Pere Alier.

Id. id. id. de segona a don Alfons Anchoa y Martínez.

Disposant que la Exposició Hispano-Americana que devia celebrarse a Sevilla en 1914, s'inaugurà el primer dia de janer de 1915, donant clausura en octubre del mateix any.

Aprovant el reglament reorganitzant el servey de disciplina dels oos de guarda-ria forestal.

Teatral

La companyia Guerrero-Mendoza ensenja una obra don Guimerà, que encara no s'ha estrenat a Catalunya, titulada: «Jesús de Natzareth».

Segons son autor se tracta d'un jove a qui's seus parents y coterranis premen per Jesús rediu, en virtut de certs fenòmens que han acompanyat al naixement y primers anys del protagonista.

Lo que diu «El Debate»

Madrid, 20, 4.15 tarda.

«El Debate», periòdic catòlic, posa el següent comentari a l'article de «La Epoca» titulat «La política internacional»:

«Es a dir, Worot, que estem en les circumstancies d'octubre de 1909, sols que invertits els papers. Ara son els conservadors els que reclamen el poder arribant fins a l'amenaça, com en altre temps ho feren els liberals».

En 1909, per consegüent, no's resolgué res ab la famosa crisi. Hi havia una grave y enèrgica resistència que pendre y no hi hagué valor (no sabem per culpa de qui, però el fet es que no n'hi hagué) pera pèndrela.

El problema no's resolgué: s'aplaçà. Acas se confia en el temps, però aquesta era una d'aquelles malalties que no cura, sino que agrava el transcurrir dels anys y avuy ens trobem ab el mateix mal ab caràcters més alarmants.

«Hi haurà avuy pera fer la dolorosa operació, extirpació de dos òrgans podrits, que allavors no's feu? «That is the question».

Entrement, reconeguem que's catòlics no han seguit al senyor Maurà pels viararis que empenygué fa tres anys y que ara's veu forçat a renedir. No son ni han sigut apassionats, ni alarmats, ni tojuts, sino molt cautes y prudents y així se reconeixen en ells, apart la rectitud d'intencions que no pot negarse a ningú sense proves evidents, l'acert ab que han procedit.

Firma del Rey

El Rey ha firmat: Reial Decret modificant les conclusions de la subasta que se celebrà ab motiu de la caducitat del ferrocarril de San Cebrian de Mudar a Silla Mayor.

Reformant la redacció de l'article 35 del reglament pera aplicació de la llei vigent d'expropiació forosa.

Autorisant a la Junta d'Obres del Port de Gijón pera adquirir per concurs un vaixell de servey.

Derogant el Reial Decret de 27 de maig de 1909, en que's declara suspesa la facultat d'emigrar als individus en situació de reserva activa y els minyons de clarats soldats en maig de dit any.

Jubilant a instància seva per impossibilitat física al enginyer-quefe de segona classe de monts, don Benet García Biensa.

Nomenant en ascens de la escala d'inspectors generals a l'enginyer de primera ra del cos de Monts don Joseph Lacalle.

Els carrils complementaris

Madrid, 20, 5.15 tarda.

El senyor Soler y March ha visitat aquest matí al senyor Sánchez de Toca pera dissenyar el l'actiu en que s'ha colorat respecte del ferrocarril del Noquera-Pallaresa.

El senyor Sánchez de Toca ha manifestat al senador català que es un entusiasta de la construcció del Noquera-Pallaresa, pera fer honor a la firma d'Espanya; però es censurable que aquest ferrocarril vingui comprès en el mateix projecte ab altres ferrocarrils complementaris, ab un procediment de construcció que ell té de discutir.

El senyor Soler y March, que ha rebut varis telegrams de Catalunya, entre ells del senyor Gil Doria, president de la Junta de Defensa de Lleida, s'ha entrevistat també ab els representants de Valencia, pera aconseguir que cessin en la seva acció.

Els diputats y senadors interessats en l'aprovació del projecte de ferrocarrils complementaris s'han reunit aquest tarda al Senat, presidits pel senyor Besada.

Ha assistit a la reunió el quefe del Govern.

Vista d'una causa

Al Suprem de Guerra y Marina s'ha vist avuy causa contra'l mariner del Ferrol que no va voler agnolir-se durant la celebració de una missa.

Ha presidit el general Aulion.

El fiscal ha demanat pera l'acusat la pena de 6 mesos y un dia d'arrest.

El defensor ha sollicitat l'absolució.

Formula pera l'aprovació dels carrils complementaris

Madrid, 20, 9.15 nit.

A la reunió de diputats y senadors interessats en l'aprovació del projecte de ferrocarrils complementaris hi han assistit també els representants de Valencia.

Després d'exposar-se per alguns dels senadors la marea que en les regions interessades havia causat l'anunci de que'l projecte no arribaria a discutirse per ara, y d'aportar altres solucions pera resoldre el conflicte plantejat, el comte de Romanones ha manifestat que no tenia el menor foment la oposició que s'intentava fer al projecte baix pretexte de que aquest no's trobava comprès tots els ferrocarrils de les demés regions, perque l'aprovació d'aquest projecte no implica que's demés hagin de quedar exclusius dels beneficis de la llei.

Això's podria pensar oblidant lo que disposa l'article primer, que diu: «Els ferrocarrils d'interès general que per vençan, no han de pagar cap contribució fins al present ab arreglo a lo establert per la llei de 23 de novembre de 1877 o que representin escament de la xarxa principal o especials, aquells hagin de posar en ràpida comunicació els més importants ports y les fronteres d'Espanya, entre si o ab les regions centrals de la península».

Segons el projecte en un plan que rebra la denominació especial de ferrocarrils complementaris de la xarxa general espanyola.

Donchs clar se veu que's tracta d'un plan general de ferrocarrils complementaris en el que podran ser comprèsos, apart dels cinch que figuren en la llei, tots aquells altres que compleixin o tinguin la finalitat que marca l'esmentat article.

Essent així així, lo mateix els interessats en el ferrocarril de Madrid a Valencia, quan se posin d'acord entre si, que altres, podran demanar la seva inclusió en aquest plan que ara's deu aprovar y que no deu modificarse en el Senat, perque exigiria un tràmit que, pel apremi del temps, distindria la seva aprovació, qual es el dictamen de comissió mixta.

El quefe del Govern ha justificat ademés la urgència que posa en la seva aprovació ab la necessitat de començar aquestes obres aviat pera donar treball en les regions que avuy sofreixen les conseqüències de les males o casi perdudes cultives.

Dissuadits els interessats en el ferrocarril directe de Madrid a Valencia pera que no obstruïssin l'aprovació del projecte, sols queda pera ser tinguda en compte, l'actiu del senyor Sánchez de Toca, que no es ni serà d'obstrucció, sino que's limitarà a la discussió del projecte pera senyalor un especial punt de vista en la materia.

L'acte mateix vol el quefe del Govern que's deixi de discutir, encara que en sa aprovació posa el major empeny y al efecte demanar al senyor Montero Rios que'l Senat celebri sessió el diumenge, dedicada exclusivament a la discussió d'aquest projecte, fent el comte de Romanones una declaració en el sentit que queda indicat.

Ha assistit a la reunió els senadors catalans senyors duch de Solferino, Balcells, Rosell, Soler y March y Girona.

Aquest últim ha sigut molt felicitat pels seus companys per la seva tenacitat, energia y resolució, a la que s'ha degut que'l Govern hagi buscat la formula pera arribar a l'aprovació del projecte.

El discurs den Sánchez Toca

Madrid, 21, 12.30 matí.

Aprenis d'espai cis impideixen recollir les manifestacions del discurs del senyor Sánchez Toca, que ha respost en un tot a la importància del orador.

Ha tingut al final dos importants requeriments, un relatiu a la gestió de Espanya en la política internacional, advocant freqüentment per la realitat d'aquesta política, i l'altre relatiu a la política interior, i pel restabliment de les relacions franco-espanyoles dintre del esperit de l'amistat cordial que fa cinch anys, maculades per les manobres sospitoses d'elements poderosos representants de la política imposada pel partit colonial.

L'altre requeriment es el format per obtenir del Govern una resposta que sigui satisfactoria y a sos propisats, pera l'aplicació del tractat, i que's espanyols interessats en el desenvolupament de nostra acció ulterior a l'Àfrica sapiguem a que atendre.

El projecte de classes passives

Aquesta tarda han conferenciat en el despatx de ministres del Congrés, el senyor Azcarate y el ministre d'Hisenda.

Després ha manifestat el senyor Navarro Reverter lo següent: «El projecte de classes passives, que's troba en el moment de ser discutit, no es un projecte de classes passives, sino un projecte de classes passives».

Encara que la ho tenim convingut abans en la conferència d'avuy hem ratificat la decisió d'aplaçar, per ara, la discussió del projecte, perque la seva importància ens ha obligat a no sotmetre a les precipitacions de última hora.

Per lo tant, la presentació del dictamen al Congrés se farà apenas se reunin les sessions parlamentaries, després de les vacances.

Allavors podrà discutirse el projecte ab tot deteniment y ab tota intensitat.

Olympia, abans GAYARRE
Music-hall y Varietés de primer ordre

NOVA EMPRESA
Tots els dies tarda, a dos quarts de quatre, popular, a dos quarts de sis, especial, i a dos quarts de deu de la nit, sessió especial. Veïnatges de molts. Success, exit per l'espantat concert de tota la nombrosa troupe. Any, soroll, exit, la novetat, la genial artista, enllaç en son genre.

ANTONIA DE GACHAVERA
Tots els dies, tarda, a dos quarts de set, i nit a dos quarts de dotze, poden admirar i aplaudir les estratègies que a diari s'estrenen per

Si volsen assar la tarda y nit de bon humor
afanyeuos a pendre localitats pera l'Olympia
posantse tots els dies obres noves.

Sala Mercè

GRAN CINEMATÓGRAF
Interessant programa
de pel·lícules sensacionals
i de gran novetat

Les millors pel·lícules de Barcelona
son les de la SALA MERCE
Totes les actualitats del món se
fan a la SALA MERCE
PROGRAMES ESPLÈNDITS

Totes les persones de bon gust deuen
visitar el

Maravellós Pessebre

Actualitat única a Espanya

GRUTES FANTASTIQUES
El Palau de la Rialla

Saló Catalunya

Pathé. «Los tres camaradas», 700 mts., Nordisk. «El viaje de novios», Gaumont. «Revista Pathé Actualidades Gaumont», «la sirena del Hotel» y otras. —Doma, diumenge, d'once a una, gran matinal. —Olivins, Moda, sorprenent estrens Gaumont: «Júndose en la tumba incensosa», 1.000 mts. precios y delicat assumpte, veritable joia d'art la millor fins avuy.

IDEAL CINE

NIL, función extraordinaria d'estrónes, figurando entre ellos la excepcional y hermosísima película de 900 metros (Nordisk)

LOS TRES COMPAÑEROS

Nota: A la nit prou corsats.

Balena de 13 metres

Barrocada a Sant Feliu de Guíxols.—S'agutbol

Qui tingui tos

que presenat l'autlta y acreditada pasta
pectoral del Doctor Andreu.
Demansi a les farmacies

General: J. Friach y C. Moncada, 20, Barrio

EGMAR

MAP

MAR

ensibile a fortes

convenient para
Tallers.

Particulars

US D'AFRICA

sis de la tarda i diumenges, a les dotze
a excepció dels dissabtes

consignataria, senyora VIUDA DE VICENS SANZ

Gacela

PEL MOIXI!
S DE FRANCH treuen en pocs minuts el pel
rrel i no torna a sortir. No ferir! cutis. Aquest
que tinguin pel moixi (volloja) la cara y brasso.

se certifica per correu si per endavant se rebra
mitau o en sellos de correu.

Cia Borrell
Ronda, núm. 52. BARCELONA

100